

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem • Monošter, 21. maja 2026 • Leto 36, št. 20

**NA OBČNEM ZBORU ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM O
USPEŠNEM DELU IN NOVIH PROJEKTIH**

TRGOVEC, ARANŽER, GRAFIK IN TUDI UMETNIK
stran 3

GEZIKOVNI KEDEN V LJUBLJANI
stran 6

ZIDINE PRIPOVEJDAJO
stran 9

NA OBČNEM ZBORU ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM O USPEŠNEM DELU IN NOVIH PROJEKTIH

15. maja so se v konferenčni dvorani Slovenskega kulturnega in informacijskega centra zbrali člani Zveza Sloven-

imajo tudi rokodelke in rokodelci, ki ohranjajo stare obrti in tradicionalna znanja. Kot je poudarila predsedni-

Predsednica ZSM Andrea Kovács je poročala o delu organizacije v letu 2025 in predstavila načrt programov v letu 2026.

cev na Madžarskem (ZSM) in izvedli redni letni občni zbor organizacije.

Občni zbor se je začel z izvolitvijo delovnega predsedstva. Vodenje občnega zbora je prevzela sekretarka ZSM Lilla Bugán, za zapisnikarico pa so člani določili Brigito Korpič. Zasedanje je nato potekalo po predvidenem dnevnem redu.

Predsednica ZSM Andrea Kovács je predstavila poročilo o delu organizacije v letu 2025. Poudarila je, da je ZSM tudi v preteklem letu izvajala bogat program za ohranjanje maternega jezika, slovenske kulture, krepitev narodne zavesti ter razvoj gospodarstva v Porabju.

Posebej je izpostavila pomen ljubiteljske kulturne dejavnosti pri ohranjanju slovenskega jezika, še posebej porabskega narečja, ter pri utrjevanju narodne identitete med Slovenci na Madžarskem. V okviru ZSM trenutno deluje sedem kulturnih skupin, ki skrbijo za predstavljanje in ohranjanje bogate kulturne dediščine. Pomembno vlogo pri tem

ca, je skupno delo prineslo vidne rezultate na številnih področjih. Med pomembnejšimi novostmi minulega leta je omenila začetek delovanja regijske pisarne Olimpijskega komiteja Slovenije v Porabju, ki bo za mlade organizira

Člani na običnem zboru

različne športne dejavnosti. »Zavedamo se pomembnosti delovanja porabskih dvojezičnih šol pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture. Mladi so tisti, ki bodo v prihodnosti nadaljevali naše delo ter ohranjali porabsko tradicijo in jezik. Zato moramo poskrbeti, da imajo tudi oni programe in si lahko izberejo to, kar jih najbolj zanima,« je dejala Andrea Kovács.

Med pomembnejšimi programi za mlade je navedla

šolo v naravi na Rogli, ogled kvalifikacij svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici, jezikovne počitnice ter tridnevni tabor za porabske malčke v Murski Soboti.

Člani občnega zbora so poročilo predsednice soglasno sprejeli. Sledila sta še obravnava in sprejem finančne bilance, finančno poročilo pa je predstavila računovodkinja Brigita Korpič.

V nadaljevanju je predsednica predstavila načrt delovanja ZSM za leto 2026. Med večjimi projekti je izpostavila projekt Gučimo, ki že poteka, ter uspeh organizacije na razpisu za obnovo Slovenskega doma oziroma restavracije Lipa.

Med letošnjimi programi bo osrednji dogodek Porabski dan, ki bo 25. julija na Gornjem Seniku. Na prireditvi bodo želi žito, posejano lani

jeseni, obiskovalce pa čaka tudi bogat kulturni program. Po njem bo nastopila slovenska glasbenica Tanja Žagar. Predsednica je ob tej priložnosti na dogodek povabila vse člane občnega zbora.

Na koncu je poudarila, da bo ZSM tudi letos pripravljala širok nabor programov ter si prizadevala za uspešno in odgovorno delovanje organizacije.

nvn

Odbor za narodnosti že dela v novem parlamentarnem mandatu

Odbor Državnega zbora Madžarske za narodnosti je 11. maja 2026 v parlamentu izvedel prvo sejo v mandatu 2026–2030.

Člani odbora so pred imenovanjem zaslišali kandidata za ministra za družbene odnose in kulturo Zoltána Tarra.

Prva seja Odbora Državnega zbora Madžarske za narodnosti

Na predstavitvi pred Odborom za narodnosti je Tarr napovedal spremembe dela volilne zakonodaje, ki se nanaša na narodnosti, ter okrepitev podpore narodnostnemu izobraževanju.

Zagovornice in zagovorniki z ministrom za družbene odnose in kulturo Zoltánom Tarrom (5. v vrsti z desne).

Poudaril je, da je cilj prihodnje vlade Tisza rušenje »zidov sovraštva« ter gradnja družbe v sodelovanju s skupnostmi, družinami, šolami, delovnimi okolji in narodnostnimi skupnostmi. Ob tem je izpostavil, da želijo vsem omogočiti svobodno in mirno uresničevanje njihovega jezika, kulture in vere.

V okviru teh prizadevanj nameravajo v sodelovanju z odborom in narodnostnimi samoupravami ter skozi dialog spremeniti tudi volilni sistem, tako da bo ta bolje odražal položaj narodnosti na Madžarskem in preprečeval zunanje politične vplive na narodnostno zastopanost.

Kandidat za ministra je posebej poudaril, da nameravajo tako na področju splošnega kot tudi narodnostnega izobraževanja ponovno okrepiti avtonomijo institucij. Vlada bo podpirala in financirala izobraževalne ustanove, ki jih upravljajo narodnosti, saj so te ključnega pomena za njihov obstoj, ohranjanje kulture ter za razvoj Madžarske kot »raznolike, mirne in stabilne države«. Odbor je imenovanje Zoltána Tarra za ministra soglasno podprl.

Ferenc Sütő

Lojze Veberič – prleški Sobočanec

TRGOVEC, ARANŽER, GRAFIK IN TUDI UMETNIK

Lojze Veberič, slikar in kipar brez akademske likovne izobrazbe, ki je svoja dela velikokrat predstavljal tudi na Madžarskem, predvsem v Porabju, bo čez nekaj dni na svoji torti upihnil 90 svečk. In

Družina Veberič. Lojze stoji prvi z desne.

kdaj ima pravzaprav rojstni dan? 30. ali 31. maja, ga najprej pobaram, saj sem zasledila oba podatka.

»V dokumentih je uradno zapisano, da sem rojen 30.

maja, toda moja mama je vedno zatrjevala, da to ni res, da me je rodila 31. maja, na angelovo. In tako imam zdaj pravzaprav dva rojstna dneva,« odvrne z nasmeškom in razloži, da sta imela oče Ivan in mama Marija enajst otrok, toda kar pet jih je umrlo že v otroških letih, štirje kot dojenčki. Lojze, ki je bil rojen osmi, je odraščal v vasi Selišči, v

bližini Svetega Jurija ob Ščavnici, skupaj s sestrami Lojzko, Mimico, Poldko in Treziko ter bratoma Ivanom in Stankom. Sogovornik izhaja iz družine veleposestnika in trgovca: »Vse skupaj se je začelo z maminim očetom, ki se je pisal Lasbaher. Najprej je začel

prodajati cementne izdelke, potem je na parceli zgradil hišico, sledili so hlevi, nakar je začel graditi veliko stavbo, kjer je bil en del urejen v gostilno, v drugem delu pa je bila trgovina. Anton Lasbaher je

bil res izredno podjeten človek, ki je prodajal vse, od igle do lokomotive. Bil je tudi poln idej. Žal ga je v 48. letu, 17. februarja 1911, pobral infarkt, dobesedno je pregorel.«

Mati in enajst otrok. Skulptura Lojzeta Veberiča pred Domačijo v Seliščih.

Lojze Veberič pravi, da je imel lepo otroštvo. »V šolo smo otroci hodili k Svetemu Juriju ob Ščavnici, kar je bilo štiri kilometre peš v eno smer. Prijetna pot je bila, edino pozimi je bilo včasih dosti snega,« razloži sogovornik, ki se nerad spominja obdobja druge sve-

točne vojne; ne le zaradi tega, ker je takrat pouk potekal v nemškem jeziku, predvsem zato, ker je le malo manjkalo, da bi leta 1944 njihovo družino pobili kozaki.

Po koncu vojne, ko jim je nova oblast vzela večino premoženja, so Veberičevi skorajda čez noč postali reveži. Tako so otroci morali s trebuhom za kruhom. Lojze, ki je nižjo gimnazijo obiskoval v Gornji Radgoni, se je nato odločil, da bo šolanje nadaljeval na trgovski šoli v Murski Soboti: »Pripravnništvo sem opravljal v Gornji Radgoni. Ko je oče videl, da stanujem v neki vlažni kleti, mi je poiskal vajeniško službo na Račkem Vrhu. Tam sem delal v trgovini ves dan, čistil in vse drugo, tudi v gostilni.«

Prvo službo je dobil v Modi v Murski Soboti. Po odsluženem vojaškem roku so ga povabili v soboški Potrošnik, kjer je prodajal tekstil. Po nekaj mesecih je odšel v drugo trgovsko podjetje, Vesno v Ljutomeru, »v katerem je bila zaposlena tudi moj sestra. Direktor se je odločil, da me pošljejo na aranžerski tečaj v Novi Sad. Tečaj je trajal dva

meseca, dobil pa si priznano visoko kvalifikacijo.« Potem ko je odkril razpis za aranžerje in dekoraterje, ki ga je objavila ljubljanska šola za oblikovanje, se je odločil, da nadaljuje izobraževanje, čeprav ga njegovo podjetje pri odločitvi ni podprlo: »Odšel sem brez vsega. Veliko mi je pomagala sestra, toda vseeno sem bil velikokrat bolj lačen kot sit.«

Šolanje v Ljubljani je končal

leta 1962. Vrnil se je v Mursko Soboto in se zaposlil na trgovski šoli kot učitelj aranžerstva. Tu je spoznal tudi

Sogovornik s svojimi najbližjimi: Od leve hčerka Vesna, vnukinja Špela Noemi, žena Anica, sin Darko in Lojze.

Anico, učiteljico družboslovnih predmetov iz Bistrice ob Sotli, s katero sta se še istega leta poročila in se ustalila v Murski Soboti. Leto pozneje

Z ženo na Tromejniku

je na svet privekala hčerka Vesna, sin Darko pa je bil rojen leta 1972.

Za nekaj časa se je vrnil v podjetje Potrošnik, potem pa je odšel službovat v založniško podjetje Pomurski tisk, kjer je bil zaposlen kot grafik vse do upokojitve leta 1993. Lojzeta Veberiča je zaznamovalo tudi njegovo umetniško ustvarjanje. Že v šoli je vedno lepo risal in slikal, vendar je bila njegova prva ljubezen

glasbena umetnost. Toda starši po vojni niso imeli denarja, da bi mu omogočili glasbeno šolo. V rodnih

Seliščih si je uredil galerijo z imenom Domačija, v kateri je vrsto let potekala tudi slikarska kolonija Zveze likovnih skupin Slovenije. Pravi, da je v ureditev nekdanje domačije vložil toliko denarja, da bi si lahko postavil dve hiši

Lojze Veberič je prvič razstavljal že kot petnajstletni risar s svinčnikom in tušem v Ljutomeru. Postavil je več kot 50 samostojnih razstav, sodeloval pa je tudi v več kot 100 skupinskih razstavah v Sloveniji in na tujem. Udeleževal se je uglednih slikarskih in kiparskih kolonij doma in na tujem. Je uveljavljen slovenski ljubiteljski likovni ustvarjalec. Leta 2019 ga je Občina Sveti Jurij ob Ščavnici razglasila za častnega občana.

v Murski Soboti, kjer zdaj, po ženini smrti, v stanovanju živi sam: »Oba otroka in tudi vnukinja živijo v Nemčiji. Me pa sin vsako jutro, ko se vozi v službo, pokliče po telefonu in preveri, kako sem.«

(Na naslovnici je fotografija, nastala ob odprtju ene od razstav v Slovenskem domu v Monoštru. Lojze Veberič je drugi z desne.)

Silva Eöry

LITERARNO POPOTOVANJE OD ALP DO PANONSKE NIŽINE

Dunaj – metropola elegance in slovenskih sledi

Johann Wolfgang Goethe je v predgovoru k drami Faust zapisal, da je treba samo seči v polno človeško življenje – in kamorkoli zagradiš,

Haydnova grobnica

povsod je zanimivo. In tudi na 23. Smehovi literarni ekskurziji je bilo tako. Prvi cilj 46-članske popotniške ekipe je bil Dunaj, za katerega je že Levstik v Martinu Krpanu leta 1858 zapisal: »Kdor če iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj!«. Dunaj je metropola elegance, zgodovine in navdiha. Mesto valčka,

V baročni cerkvi v Monoštru z vodičko Marijano Sukič

nas iz Slovaške popelje na Gradiščansko. Tu občudujemo Nežidersko jezero in kot pravi kulturni delavci v zapuščenem rimskem kamnolomu spremljamo priprave na operni spektakel Tosca. Dan smo končali v Haydnovem mestu Železno, obiskali skladateljevo grobnico ter

lepo priti na Dunaj ter videti Plečnika, Cankarja in Janšo.

Bratislava, Donava in Gradiščanska

Naš drugi cilj je bila lepota Donave, majhno veliko mes-

to, mesto miru – Bratislava, kamor smo se po dobri uri vožnje s katamaranom pripeljali v pristanišče pod bratislavski grad. Sprehod skozi mestne ulice mimo slovenskega veleposlaništva do skoraj neizogibnega Čumila – delavca v jašku oz. t. i. »man at work«, in že skočimo na Markov avtobus, ki

prek »nevidne meje« vstopili na Madžarsko.

Dvorec Esterházy – madžarski Versailles

Naš tretji cilj je bil »madžarski Versailles« – dvorec Esterházy v Fertődu s 126 sobanami v rokokojskem stilu, 650 slikami, mogočnimi vrati iz kovanega železa, kapelico, marionetnim gledališčem, dvoriščem z vodnjakom, 300 hektarjev velikim francoskim vrtom in še bi lahko naštevati.

Literarni spopad med Brdavsom in Martinom Krpanom

Večer pa nam je prinesel »literarni spopad« med Brdavsom in Martinom Krpanom, ki sta ga »uprizorila« Janez Kikel in Boris Kuburič. Na teh panonskih ravninah so se bile prenekatero bitke s Turki (znamenita je bila prav gotovo tista avgusta 1664 v neposredni bližini Monoštra med avstrijsko in turško vojsko) in prav Levstič

na Dunaju (»dve krači, dve četrti janjca, tri kopune, štiri bele pogače z maslom in jajci umešanih«) ter zakaj je

Na glavnem trgu v Sombotelu

naš junak posekal prav lipo, in ne nemški hrast, ter čemu je ostal raje vdovec, kot da bi domov odpeljal za ženo cesarjevo hčer Jerico, se je ta večer nabralo kar nekaj. V omenjeni bitki so seveda zmagali Avstrijci.

Sombotel in Porabski Slovenci

Naslednji dan nam je ostal

vedno zeleni med porabskimi Slovenci. V hotelu Lipa, sedežu glavnega »poveljstva« porabskih Slovencev, so

nam v tamkajšnji dvorani predstavili film o društveni dejavnosti naših Porabcev. V poslopju je tudi uredništvo časopisa Porabje, ki je tednik Slovencev na Madžarskem ter izhaja v porabščini in knjižni slovenščini. Tu je tudi sedež Radia Monošter, ki tedensko oddaja 28 ur programa. V restavraciji hotela pa so nam postregli s kuli-

Spominska fotografija izpred hotela Lipa z zadnjimi izvodi tednika Porabje in že se vračamo proti domu s polnimi in nepozabnimi vtisi literarno-kulturniškega popotovanja od Alp do Panonske nižine. (Foto: Janez Kikel)

kova povest tu lahko pričara razpoloženje zgodovine. Odgovorov, zakaj Martin ni bil Janez, kaj je bila angleška sol (smodnik ali odvajalo), s čim so postregli Martinu

še ogled Sombotela, mesta, ki je pravi zaklad preteklosti in sedanosti. Kulturniško popotovanje pa smo končali v Monoštru, kjer smo se lahko prepričali, da lipa še

narično umirjeno hrano, ki ji radi pridenejo prekmurske in porabske dobrote.

Vodja izleta in skupine Smeh

OD ČRNE GORE DO MÖRE

Klarisa Jovanović, lejko povejmo, je večstranska autorica z gnešnjoga Prekmörja, kà je glasbenica, pesnica pa prevajalka, pouleg toga je právo doživetje (élmény) poslušati njene rejči pa misli.

Njeni oča je biu z Črne gore (kak v vogrskom pa drügjij tütij gezikaj pravijo Montenegro). Mati pa je bila z Istre, tau je polotok Jadranskoga maurja, zdaj se tala med Hrvaškov pa Slovenijov. Kda se je mama narodila, je bila cejla Istra pod Italijanskim kralstvom. Po bojni je biu polotok pridružen k Jugoslaviji, liki je en mali del prišo pod Slovenijo, drügi vekši del pa pod Hrvaško. Mamina ves je prišla cuj k Sloveniji, dapa so ništerni z žlate prišli cuj k Hrvaški. »To je zelo specifična situacija, ki je mnogi Slovenci, tudi osrednji Slovenci ne poznajo ali nočejo razumet.« Tam je pripadnost (hovartartoztás) močnejša k regiji, k enoj krajini kak k narodi. Žlata mame Klarise Jovanović se je mejla itak bole za Istrijance.

Znabiti isto lejko pravimo o našom Porabji pa Prekmörji, šteriva je prejk vrezala nauva granica leta 1920, samo je nikak nej gvušno, ka je gratala vekša razlika med Porabcami pa Prekmörccami, ka v obeh krajini je dosta močnejša pripadnost k domanjoj krajini. Pa smo nej gučali o tom, ka mamó ranč takše šege, vse je ostalo isto.

Njeni oča je služo kak oficejra pa je prišo v 50. lejtaj 20. stotletja v Slovenijo. V tistom časi je prišlo dosta lidí z balkanskij krajini (Črna gora, Srbija, Bosna, Makedonija pa Kosovo) kak soldaki v Slovenijo, gé so se oženili s Slovenkami pa so tü ostali. Znano je, ka so si v Porabji vogrski soldaki inda vzeli Slovenke za žene, ništerni so ostali v pri nas, drügi pa so odpelali naše slovenske deklev v drüge vogrške kraje.

Klarisina držina je živela najprvin deset lejt na Ptuiji. V varaši je bilau dosta zapuščenij ramov, štere so meli prvin Nemci, šteri so se morali po bojni odseliti. Zgodba je bila romaneskna (regényes). Leta 1944 so mamino ižo na Ptuiji zažgali Nemci, zatok so mogli eno cejlo leto živeti pri ednom sausedi, ka je bila za nji

velka tragedija. Potejm je Rideči križ ponüdo par lokacij tistim, šterim so bile iže zažgane, eti pa v Vojvodini (Vajdaság) tütij, dapa so se odlaučili za bližnji Ptuj, gé je biu kraj lejpi. Etak sta ostala njeni oča pa mati na Ptuiji, gé se je narodila Klarisa tütij leta 1954. Za en čas so se preseleli v Izolo, gé je Klarisa preživela svoja mlašča lejta.

Pouleg pesmi piše Klarisa kratko prozo. Čegli o sebi nešče pisati autobiografskoga romana, na sakši način drobtinja z zgodbe svoje držine itak gor ponüca za svojo kratko prozo. Pesmi je že začnila pisati kak mala deklina, samo kak pravi »te še niso imeli nobene literarne vrednosti.« Prave, resne pesmi je začnila pisati v gimnaziji pa je ništerne objavila pod pseudonimom (álnév). Potejm, kda je študejrala na univerzi, je malo enjala, kà se je včila francoski pa primerjalno kniževnost (összehasonlító irodalomtudomány) pa je za nekelko časa zgabila »organsko«

radost do pisanja pa je za toga študija volo trbelo več šteti. »Po študiju sem malo spet začela pisati in sem ugotovila, da mi ta faza nekega mirovanja in hkrati študija sploh ni škodila, ampak marsičesa sem se naučila in sem tisto znanje s pridem lahko porabila.«

Té je začnila tütij objavlati v lite-

kak pravi gospa Klarisa. Knigar-na Buča na interneti piše o knigi: »Pesniška zbirka, v kateri se prepletajo spomin, mitologija, zgodovina in intimna izkušnja, vse skupaj pa povezuje natančen, senzibilen in izrazito samosvoj pesniški glas.«

Ma eno zbirko z leta 2023, štera je namenjena mlajšom pa ma naslov Če v juho pade muha (pomejni Če v župo spadne müja). Pesmi so zabavne, čegli se je Klarisa dosta nej spravljala z mlajšami.

Prva zbirka Zgiban prek Mure je bila nominejrana (jelölve) za nagrado najbaukšoga prvenca. Eno drügo Klarisino zbirko so tütij nominejrali za nagrado, zbirko Izgnana (štera je njena tretja zbirka) pa za nagrado Veronika. Tau nagrado tala varaš Celje od leta 1997.

Vö je dala ešče zbirko Kimono, na otip. Kimono je narodna nošnja japonskij žensk, šteroga mi lejko poznamo iz filmaj, gé nastopajo ženske v takšom gvanti. Zbirka nej ger (kaj to pomeni???) ma takši naslov, kà ma takšefelej kratke pesmi. V japonskoj kniževnosti je puno takšij pesmic, štere obsegajo li samo sedemnajset zlogov (szótag). Té se zovejo haiku, čegli, kak Klarisa pravi, so njene pesmi nej pravi haikuji.

Objavlja Klarisa v revijaj Dialogi, Primorska srečanja, Literatura, največ pa v reviji Sodobnost ali v reviji Vrabc Anarhist, štera se vödava nej na paperi, liki na interneti, v elektronskoj formi. Ranč tak v glasili Društva slovenskih pisateljev, pesmi pa prevode pa pošle dvakrat na leto na radio Ars. Na radiji zvekšoga nekák drügi goršté Klarisine pesmi pa drüga dela, enkrat pa je bilau, ka je una sama preštejla par svojij pesmi.

...ešče de naprej.

Akoš Anton Dončec

OD SLOVENIJE ...

Kolegij DZ o novem razrezu mest v odborih

Kolegij predsednika Državnega zbora (DZ) Zorana Stevanovića bo obravnaval predlog novega razreza mest v delovnih telesih Državnega zbora. Ta predvideva, da bi poslanski skupini Levica in Vesna dobili mesta v odborih za okolje, zdravje in izobraževanje, kar sta že zahtevali. Do sprememb prihaja po opozorilih Levice in Vesne, da dosednji razrez ni bil skladen s poslovníkom; ta praviloma določa, da ima vsaka poslanska skupina vsaj eno mesto v posameznem delovnem telesu. Na prejšnjem kolegiju so vodje poslanskih skupin bodoče koalicije njun predlog zavrnil, kar je po oceni vodje poslancev Luke Mesca pomenilo omejevanje njunega delovanja v ključnih odborih. Državni zbor je delovna telesa sicer že ustanovil in imenoval njihova vodstva, ob tem pa na zahtevo več poslanskih skupin potrdil tudi prvotni razrez mest. Predsednik DZ je ob tem napovedal, da bo predlagal popravke. Po novem predlogu bi Levica in Vesna dobili dodatna mesta v treh odborih, hkrati pa bi za zagotovitev večine bodoči koaliciji v teh odborih dodatna mesta pripadla tudi poslancem SDS.

Mladoletnega napadalca na dijakinjo poslali v prevzgojni dom

Okrožno sodišče v Murski Soboti je 15-letniku, ki je januarja na srednji medicinski šoli v Rakičanu z nožem napadel dijakinjo, izreklo vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom. Mladoletnika so še pred pravnomočnostjo sklepa že namestili v prevzgojni dom v Radečah, saj mu glede na starost ni bilo mogoče izreči strožje kazni. Napad se je zgodil na šolskem hodniku, ko je storilec brez predhodnega stika ali spora napadel dijakinjo četrtega letnika. Porezal jo je po obrazu in hrbtu, pri čemer je utrpela lažje telesne poškodbe. Napadalec je dogodek prenašal v živo prek mobilnega telefona, pri čemer naj bi bil v stiku z osebo v Budimpešti. Po napadu je pobegnil, policisti pa so ga kmalu zatem prijeli v bližini šole. Preiskava je segla tudi na Madžarsko, kjer so aprila prijeli 15-letnika, osumljenega sotorilstva pri poskusu uboja. Po ugotovitvah kriminalistov naj bi bila mladoletnika v stikih prek spleta in skupaj načrtovala napada na šolah v Rakičanu in Budimpešti.

Gezikovni keden v Ljubljani

Od 3. do 8. maju smo meli priliko, da se lek' včimo slovenski gezik v Sloveniji, v Ljubljani, celau se nam vidlo tau, ká smo

se eške več včili slovensko rejč. Taše programe smo méli, ká smo se nej sam' včili, depa smo eške bole spoznali slovensko kulturo, zgodovino pa kak lüstvo živé den do dneva. Predpodnevom smo meli vöre, tam smo se včili, dosta smo parpovejdali slovensko, ká aj mamo

spoznane zidine, pa smo ziskali tiste krajine, štere so najbole čüdne pa lejpe. Priliko smo meli tó, da lek' poglednemo spozna-

no ljubljansko gimnazijo, gé so dijaki pa lerance nas parpravleno pa z veseljem sprejeli. Dijaki so bili celau simpatični, zatau ká so z odprtim srcem čakali nas. Poglednili smo ljubljansko najvišišo ižo. Nistarni so pejški šli po stubaj gor, nistarni pa z dvigalom. Od tistec

kaulévrat... je bila celau lejpa krajina. Tam vrkaj so nam sküjali kafej, smo se pogučavali, kejpe pa videone delali.

En večer smo goršli na grad, tisto je tó celau lejpo bilau, pa eške so se tisti posvejtke nam najbole vidli. Ziskali smo Inštitut

V živalskem vrtu smo poglednili kaše živali majo. Paulek smo je poglednili pa še naravaa aaaa... celau lejpa.

Narodno galerijo smo tó nej mogli vönjati, ká bi go nej poglednili. Tam smo lek' vidli celau dosta taši kejpov pa kipov, ka so je taši „vauki“ lidgé delali pa farbali z roka-uv. Bole blüzi smo spoznali slovensko kulturo pa njene šege.

Ka smo vidli, tisto smo mogli dojdati pa gorvzeti na video, gé smo mogli vse tapovedati, ka je bilau tam. Té naloge so nej sam' smejšne bile, depa so dosta pomagale v tom, ká aj gvüšno znamo gučati slovenski gezik. Vsakši den je biu celau pun novega dela, zatau smo do večera vsi celau trüdni gratali. Ge tau brodim, ka te en keden je v srci vsakšomi pomembno mesto najšo, zatau ká tau ne moremo pozabiti, ka smo s tem slovenskim kednom fejs bogati gratali. Te kratek cajt nam je tó dau priliko, ká aj lek' bole spoznamo Ljubljano, ká so celau dobro vküpsklali programe za nas. Tau sem se tó navči-

la, ká je Slovenija mali orsag, pa don dostá prilike, vrejdnosti pa lepote nosi v sebi.

Zavalimo se organizatorom, ljubljenim, potrpežljivim profesoricom, pa vsakšomi, šteri so se trü-

taše reči, ka smo eške nej poznali. Popodneva pa so bile vsefálé kulturni pa družbeni programe. Nüt smo zapojdlé Ljubljano, štera je bila celau čarobna. Smo spoznali, ka vse majo v varaši, lepe

za narodnostna vprašanja tó, tam so nam dosta nauvoga pravli. Povedali so nam, ka tü uni delajo. Študentka Dóra Doszpot nam je pokazala park Tivoli pa eške druge pomembne zidine pa trge.

šomi pomembno mesto najšo, zatau ká tau ne moremo pozabiti, ka smo s tem slovenskim kednom fejs bogati gratali. Te kratek cajt nam je tó dau priliko, ká aj lek' bole spoznamo Ljubljano, ká so celau dobro vküpsklali programe za nas. Tau sem se tó navči-

dili pa kaj pomagali, ká aj se mi dobro počütimo cejli keden. Naša nauta je bila cejli keden: V Ljubljano, v Ljubljano, v Ljubljano gremo mi...

*Vanda Krajczár,
10. razred Gimnazije svetega Gotarda*

ŠTUDIJ PREK SPLETA V SLOVENŠČINI – PRILOŽNOST TUDI ZA SLOVENCE NA MADŽARSKEM

Življenje v zamejstvu je posebno prepletanje jezikov, kultur, prostorov in identitet. Slovenci na Madžarskem že generacije ohranjajo dragoceno vez s slovenskim jezikom, kulturo in Slovenijo, hkrati pa živijo v okolju, kjer so

spleta, zato se vanj lahko vključijo tudi kandidati, ki ne živijo v Sloveniji oziroma zaradi dela, družine, oddaljenosti ali drugih obveznosti ne morejo redno prihajati na predavanja. Za uspešen začetek potrebujejo računalnik,

znanje, prilagodljivost, digitalne kompetence in vseživljenjsko učenje vse pomembnejši za osebni in poklicni razvoj. Prav zato ima možnost študija v slovenskem jeziku, ki ga je mogoče opravljati na daljavo, poseben pomen: posamezniku omogoča, da ostane povezan s slovenskim visokošolskim prostorom, ne glede na to, kje živi.

Fakulteta Doba iz Maribora je vodilna slovenska fakulteta na področju študija prek spleta (online). Na fakulteti danes študira več kot dva tisoč študentov iz 46 držav sveta, kar potrjuje, da kakovosten študij na daljavo že dolgo ni več izjema, temveč sodobna in uveljavljena oblika visokošolskega izobraževanja. Študij v celoti poteka prek

internetno povezavo in pripravljenost za aktivno študijsko delo, vse drugo pa poteka v sodobnem virtualnem učnem okolju. Ena ključnih prednosti Fakultete Doba je premišljen sistem podpore. Študent pri študiju ni prepuščen samemu sebi, saj ga pri vsakem predmetu spremljajo visokošolski učitelji, mentorji na daljavo in strokovne službe. Takšen model omogoča jasno strukturo, sprotno usmerjanje in redno komunikacijo, kar je še posebno pomembno za zaposlene, starše in vse, ki morajo študij usklajevati z vsakdanjimi obveznostmi. Študijski proces temelji na načrtovanem delu, jasnih navodilih, sprotnih nalogah in sodelovanju, zato študent lažje ohranja

ritem, motivacijo in občutek vključenosti.

Fakulteta izvaja dodiplomske, magistrske in doktorske študijske programe s področij menedžmenta, marketinga in digitalnega komuniciranja, poslovanja, psihologije, socialnega in izobraževalnega menedžmenta, pametnih mest, inovacij, trajnosti in digitalizacije. Programi so akreditirani v Sloveniji in usmerjeni v uporabno znanje, ki ga študenti lahko neposredno povezujejo s svojim delom, poklicnimi cilji in

želijo napredovanja, nove poklicne poti ali osebne izpolnitve, a potrebujejo prilagodljivo pot do diplome. Pomembno je tudi, da študij na daljavo ne pomeni oddaljenosti od ljudi. Komunikacija z učitelji, mentorji in sošolci poteka redno, sodelovalno in v spodbudnem učnem okolju.

V času, ko se delo, izobraževanje in poklicne poti hitro spreminjajo, postaja dostop do kakovostnega znanja pomembnejši kot kdaj koli prej. Študij prek spleta odpira vrata tudi

izzivi lokalnega okolja.

Za Slovence na Madžarskem je takšna oblika študija zanimiva tudi zato, ker omogoča nadaljnje izobraževanje v slovenskem jeziku brez selitve ali vsakokratnih poti v Slovenijo. Študent lahko živi v Porabju ali drugje na Madžarskem, študira pa v slovenskem jeziku in pridobiva znanje, ki je uporabno tako v domačem okolju kot v širšem mednarodnem prostoru. Na Fakulteti Doba študirajo tudi študenti, ki živijo in delajo v tujini. Njihove izkušnje kažejo, da kakovosten študij na daljavo lahko predstavlja dobro rešitev za vse, ki si

tistim, ki so si študij dolgo želeli, vendar ga zaradi razdalje, obveznosti ali življenjskih okoliščin niso mogli uresničiti. Za slovensko skupnost na Madžarskem pa pomeni še nekaj več: možnost, da posameznik svojo prihodnost gradi z znanjem, pridobljenim v slovenskem jeziku, in povezanim s Slovenijo.

Več informacij o študijskih programih, pogojih za vpis in poteku študija prek spleta je na spletni strani Fakultete Doba: www.fakulteta.doba.si.

*Pripravila:
Dina Potočnik*

... DO MADŽARSKE

Krasznahorkai prejel letošnjo Artisjusovo veliko literarno nagrado

11. maja je bila v Hiši madžarske glasbe v Budimpešti podeljena – ob glasbenih nagradah artisjus – tudi velika literarna nagrada artisjus. Letos jo je prejel Nobelov nagrajenec László Krasznahorkai, ki so mu priznanje podelili za roman z naslovom Varnost madžarske nacije ter za celotno življenjsko delo. Pisatelj, rojen v Gyuli, je leta 2025 prejel Nobelovo nagrado za literaturo, nazadnje pa mu je Univerza v Segedu podelila častni doktorat. Društvo Artisjus je leta 2006 ustanovilo literarne nagrade artisjus. Cilj velike literarne nagrade je nagraditi izjemno, posebno dragoceno delo prejšnjega leta, druge nagrade pa so kot spodbuda za delo umetnikov, ki so že dokazali svoj talent. Literarno nagrado artisjus pripravlja komisija, sestavljena iz literarnih zgodovinarjev in pisateljev. Od ustanovitve nagrade jo je prejel 101 pesnik in pisatelj.

Suša stoletja ogroža Madžarsko

Po svežih podatkih Hungarometa (nekdanje državne meteorološke službe) je v zadnjih 30 dneh na večjem delu države padlo le 0–5 milimetrov dežja – medtem ko je aprilsko povprečje 45 milimetrov. Bistveno več padavin, prek 10 milimetrov, je bilo le v zahodnem delu države. Tudi količina padavin v zadnjih 90 dneh je precej pod dolgoletnim povprečjem, vse to pa pomeni hudo sušo. Suhost tal konkretno spominja na bolj suhe avguste. Zgornja plast tal do globine 30 centimetrov je izjemno suha, površina tal je prašna, plast med 30 in 60 centimetri je prav tako v kritično suhem stanju v pokrajinah Alföld in Mezőföld, kjer globlje plasti pozimi sploh niso bile napolnjene, a tudi v pokrajini Prekdonavje/Transdanubija/Dunántúl in na severu so tla v zadnjih dveh tednih izgubila veliko vlage. Iz zgornje metrske plasti primanjkuje na omenjenih območjih 80–120 milimetrov, drugje pa 50–70 milimetrov vlage do nasičenosti. Če se bo tako nadaljevalo, lahko nastane celo suša stoletja z daljnosežnimi posledicami za cene hrane in donosnost kmetijstva.

PRVI KILOMETRI SO NAJNEVARNEJŠI: MOTORISTI ZNOVA NA CESTAH, POLICISTI SVARIJO PRED NAPAKAMI

S prvimi toplimi dnevi se na ceste vračajo tudi motoristi in prav na začetku sezone se zgodi največ napak. Na Hajdini so se zato mariborski policisti motoristi skupaj

popušča in ne dopušča napak.«

Po zimi telo pozabi

Ena največjih težav na začetku sezone ni motor, ampak voznik. Po

vidni, hitrejši in pogosto pride do situacij, ko jih drugi vozniki enostavno ne opazijo. Zato apel tudi na voznike avtomobilov: »Uporabljajmo ogledala, preverimo, ali lahko var-

oprema je bistvena, saj so posledice padcev lahko zelo hude,« pravi Polencič. Jopa, rokavice, zaščitne hlače in škornji lahko odločajo med lažjo poškodbo in resnimi posledicami. »Na motorju nimamo pločevine in zračnih blazin, ki bi nas zaščitile,« opozarja.

hitrost in neupoštevanje prednosti.

Priložnost za varen začetek

Prav zato policisti vabijo motoriste, naj sezono začnejo premišljeno. Pripravljajo tudi dneve varne vožnje, kjer se bodo lahko motoristi preizku-

z reševalci in vojaškimi policisti že ogreli za novo sezono in ob tem poslali jasno sporočilo: previdno, počasi in z glavo.

»Vsak motorist naj se pred sezono psihično in fizično pripravi ter opravi trening in še enkrat trening,« poudarja motoristični inštruktor Borut Drevenšek s prometne policije Maribor.

Cesta še ni "poletna"

Čeprav sonce vabi na vožnjo, razmere na cesti še zdaleč niso idealne. Asfalt je hladen, oprijem slabši, marsikje so še ostanki peska in poškodb po zimi. »Pomladni dnevi privabijo motoriste, a razmere še niso optimalne,« opozarja Drevenšek, zato svetuje, naj bodo prvi kilometri umirjeni. »Prilagodimo hitrost in predvidevamo. Cesta ne

zimskem premoru telo izgubi občutek za vožnjo. »Mišice nekoliko zakrnijo, roke niso več vajene plina in zaviranja,« pojasnjuje Drevenšek. Zato ponavlja skoraj kot mantra: »Trening, trening in še enkrat trening.«

Poligoni in tečaji varne vožnje so po njegovih besedah najboljši način, da motorist znova "začuti" motor. »Bolje je, da se pokrijemo na poligonu kot na cesti,« doda z nasmehom.

Nevarnost ni le v motoristu

A nevarnost ne prežile v nepripravljenosti. Promet je nepredvidljiv in motoristi so pogosto spregledani. »Nikoli ne vemo, kaj nas čaka na cesti,« opozarja reševalec na motorju Boštjan Polencič. Motoristi so manj

no zavijemo. Na ceste se vračajo tudi enosledna vozila.«

Oprema rešuje kožo

Čeprav zakon predpisuje le čelado, strokovnjaki opozarjajo, da to ni dovolj. »Celotna zaščitna

Statistika ni nedolžna

Številke kažejo, da previdnost ni odveč. Na območju Policijske uprave Maribor so lani obravnavali več kot 3600 prometnih nesreč, med njimi tudi 90 z udeležbo motoristov. Eden se je končal tragično. Najpogostejša vzroka ostajata neprilagojena

sili na poligonu. »Vsaka izkušnja je dodana vrednost za motorista,« pravi Drevenšek.

Sporočilo pa ostaja preprosto: sezona se ne začne »z gasom do konca«, ampak z občutkom v rokah. In z mislijo, da je najlepša vožnja tista, ki se konča varno.

Vida Toš

ZIDINE PRIPOVEJDAJO

Koroška trno bogato historijo ma. Najbole je po Karantaniji poznana. Od prvoga rosaga naši stari Slavov pripovejdamo.

aj bi ménje vö iz slavskoga imena Gorazd prišlo. Tau ménje se v latinski rejči kak Karastus piše. Na Korotan ali po latinski Ka-

vijo, demo na Legn ali pa z Legna sam doma. Tam v dolini više Barbarškoga potoka cerkev svetoga Nikolaja stodji.

ra pri stari Slavaj nejsmrtelnost (halhatatlanság) znamenüje. Depa nej nejsmrtelnost na tom svejti.

glážojne djali, tak se leko gnes prek naši stari Slavov šetamo. Skrak toga si leko samo brodim, kak je

Tak je Karantanija vögledala, gda je najvejša bijla. V tistom časi so se granice leko vsikšo leto vöminile. Od Karantanije dokumenti v latinski rejči pišejo, stari Slavi so svojimi daumi Korotan prajli.

Kelko je poznano, v dokumentaj od Karantanije leta 670 oprvin leko neka več tapreštemo.

Ka zaprav ménje Karantanija znamenüje? Ménje aj bi nej iz kakše slavske

rantanija gnešnje ménje Koroška spominja.

Od te bogate historije nam vnauge zidine pripovejda-

je tau nagnauk zgodilo. Leko so se dali okrstiti samo zatoga volo, aj mer

Kak se tau malo ovak po vej, pava nji v večni žitek pela.

Od leta 1994 pa tadale so

komi ménje bilau, kak so na pokapanji delali, stergo boga so molili.

Ka nam tau pripovejda,

Tak eden od grobov spod glážojne vögleda.

Na toj broški je pava bila napravljena, malo se gnes od nje leko vidi. Broš so nut v mlašečom grobi najšli.

rejči vöprišlo. Po enom tumačenji aj bi tau stara rejč karra ali skala bila. Nister ni pravijo, aj bi krajini ménje Kelti dali. Od nji rejč karantos prijatelj ali pajdaš znamenüje. Zvün toga

jo. Eške več pa nam od stare Koroške vej arheologija povedati. S tejm smo v ves pa brejg Legen skrak varaša Slovenj Gradec prišli. Legen ne smejmo kak vgrsko rejč »legén« rezmeti. Prilika je, ka je brgej pa vesi ménje nemška rejč »legen« dala. Korošči pra-

majo. Ovaj so eške tadale svoje staro vörvenje nut v sebi nosili. Tüdi stare poganske šege so dugo naprej živele. Od toga nam tak zvani pridatki pripovejdamo. Pridatek je tisto, ka pokojnoma nut v grobdajo.

Pava je tista ftica bila, ste-

Cerkev svetoga Nikolaja že od leta 1447 na tom mestu stodji. Zaprav, dokumenti od cerkve se oprvin v tistom davnom leti »zglasijo«. Takšnoj cerkvi pravijo, ka je v koroškem tipu romanske cerkve bila napravljena.

Tak so grobi stari Slavov vögledali, gda so je arheologi odkopali. Vsevküper so 26 grobov stari lidi iz Karantanije najšli. Zmejs je tüdi mlašeči grob bitu. Lidge so že po »nauvoj« pa nej po poganskoj šegi bili pokopani. Tau »nauvo« znamenüje, ka so je že po krščanskoj šegi pokopali.

nauve pa nauve grobe nut v cerkvi najšli. Nister ni pod fundamentami cerkve ležijo. Arheologi so gvüšni v tejm, ka na travniki kaulak cerkve ji leko eške več najdejo. Za tau de gda drgauh čas, ka je vöskopajo. Dugo so se spitavali, ka aj s tejm grobami včinijo. Neka trno čednoga so vönajšli. Prejk grobov so

ka cerkev na grobaj stari Slavov stodji? Leko tau, ka tam so skrak graubišča svoj vörski ram meli. Na tau pogansko mesto je krščanska cerkev bila gorpostavljena. Pogansko življenje so na nikoj djali. Cerkev kak simbol, ka nauvo vörvanje je nut v krajino prišlo.

Miki Roš

PISALI SMO PRED 30. LETI

V 10. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 16. majuša 1996, je Klara Fodor pod naslovom **IZ ŠTEVANOVCEV DO PRVEGA MESTA V ŽUPANIJI** zapisala:

»Zvoni telefon v uredništvu časopisa Porabje. Pri telefonu je profesor Visoke pedagoške šole v

snovi. Naučila sem se oz. prebrala vse, kar mi je predlagala.«

Ali si na tihem upala, da boš končala med prvimi?

„Da, ker sem se redno pripravljala.«

Kako poteka predmetno tekmovanje na srednjih šolah?

„Okrajno tekmovanje (prvi krog) smo imeli na gimnaziji. Dobili smo test, ki smo ga pisali dve uri. Organizatorji so določili, da zmagovalci morajo doseči 75 točk. Toliko točk je v županiji doseglo veliko dijakov, zato so dvignili na 80 točk. Jaz sem imela 83 točk. Na županijskem tekmovanju je tekmovalo 19 srednješolcev, 10 nas je bilo iz raznih gimnazij, 9 pa iz strokovnih srednjih šol.

Sombotelu, Ferenc Štipkovič, član Madžarskega zgodovinskega društva: „Rad bi vas seznanil z dobro novico. Madžarsko zgodovinsko društvo in Zavod za šolstvo Železne županije sta razpisala tekmovanje v zgodovini za srednje šole v Železni županiji. Izmed dijakov prvega letnika je prvo mesto dosegla dijakinja Anita Kovač iz monoštrske gimnazije Vörösmarty, ki je doma iz Števanovcev. Moram jo pohvaliti, ker je bila odlično pripravljena in razpolaga z velikim znanjem. Bil bi vesel, če bi s tem seznanili porabske bralce v vašem časopisu. Lahko ste ponosni na njo.“

Z veseljem smo sprejeli novico in obiskali Anito, ki je zelo simpatična, prijazna ter dobro razpoložena mladenka.

Anita, kako si dosegla tako lep rezultat?

„Zgodovina je moj priljubljen predmet. Snov tega tekmovanja pa posebno dobro razumem. Z marljivostjo sem se redno pripravljala. Pri pripravah mi je pomagala profesorica zgodovine Katarina Für.«

V čem ti je pomagala profesorica?

„Po njenem mnenju imam dobre sposobnosti. Zato mi je predlagala, naj se prijavim na okrajno tekmovanje. Ker sem tam uspešno rešila test, sem šla naprej na županijsko tekmovanje. Ko sem se pripravljala, mi je dajala gradivo, knjige, ki sem jih prebrala. Ko sem imela »luknjo« med poukom, me je izpraševala, sva se pogovarjali o

Najprej smo rešili pisno nalogo, potem smo pa ustno odgovarjali. Za pripravo smo dobili 19 minut. Pri ustnem delu smo imeli dve temi in smo se lahko sami odločili za eno izmed njiju. Obdobje Perikleja in Razcvet kulture v antičnih Atenah. Izbrala sem prvo temo in mi je uspelo.« Kdaj si vzljubila zgodovino?

„Že v petem razredu osnovne šole, ko smo začeli spoznavati zgodovino. Zgodovina pradobe in starega veka me je privlačila. Moj brat je zmeraj bral zgodovinske romane. Začela sem se zanimati, kaj bere. Zgodbe so mi bile všeč. Tako sem se navadila brati o zgodovini. Tudi sedaj najraje berem zgodovinsko literaturo, ker me zanima vse, kar se je dogajalo s človeštvom. To znanje sem zdaj lahko tudi pokazala.«

V rubriki Inda svejta je pod naslovom ŠNJAVA, SKIŠNJAVA Marija Kozar zapisala:

»Na Gorenjom Siniki starejše lüstvo tak pravi, ka gda človek spi, te leko pride na njaga skišnjava (mora). Te prej trno žmetno gé človeki. More se gorpribiditi, more k sebi priti, pa te táodide. (Gda človek spi, te prej nej pri sebi gé.) Na mlajše pa na veuke tö pride. V Sakalauvci tak pravijo, ka šnjava céctje vlačé. Drugo nej, sam ma céctje dugi. Gda opravi tau, ka tisto vöspotégne, te se dolaobmé pa táde. Sam na ženske pride, na moške nej. Na mlade tö. Gda najbolje človek spi, te nanga pride, pa te ga klači. Pa te tisti človek

nejma sapé, pa ne more gorastanti. Tisto prej ne vidi, sam ka te mantra.

V Sakalauvci pravijo, ka na mlajše néde. Na Gorenjom Siniki pa so stari tak gučali, ka na male mlajše tö de. Nutri na klüčino lükjno prej pride. Zato so cote nutri tiskali, ka ne pride nutri. Tak prej vögleda, kak maček. Gda človek spi, te ma gor na prsi stauipi. Te že na pamet vzeme, ka tū ta gor dé. Gnauk je pri enoj iži skišnjava ojdla dejte cecat. Te so prej oča s črni vogličom tri križe potegnili na dveraj, pa so tak pravli: „Pridi, sekiro vzemen, pa ti nutri v boco sačén.“ Skišnjava prej ženska gé.«

V rubriki NIKA ZA SMEJ, stero je pripravila Irena Barber, pa so bralci leko med drugim prešteli: Sreča

Gnauksvejta je sto v ednoj vesi kantor oženiti svojo lejpo (h)čer. Žalostno je pa samo tau bilau, ka je za tau nej emo pejnaze. V cerkvi je dau vöoznaniti, naj verniki baudejo tak dobri, pa naj njegvi laun za 3 lejta naprej vöplačajo. On tau vörno dojasluži. Cerkvene kotrige so si sedle, zgučale tau prošno. Etak pravijo kantora: „Vejš človek, tau je nevarno delo. Ka pa če ti prva mergeš kak té dug dojrteče. Ka mo te mi prajli lüdam? »

Kantor pa etak: „Dragi lüdje! Lepau vas prosim, itak mi naprajte tau. Vü pam se, da mo eške tri lejta živo, pa te te meli vi srečo. Če bi me pa Baug prva k sebi pozvau, te sam pa ge srečen.«

Vküppobrala Silva Eöry

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATJAZ HLADNIK	TLAKO-VALEC	MAJHEN REP	TOPLOTA	PRIKAZ, POJASNILO	POJAV NA VODNI GLADINI	MASKA	NAŠ SKLADATELJ (BOJAN)
					TRGOVSKA USLUŽBENKA, PRODAJALKA					2		
					PANTERJU PODOBNA LISASTA ZVER	12						
					ITALIJAN, ZNAMKA MOTORNIH KOLES						7	
					PIŠKOT						NICKI MINAJ	
					NEKDANJI DENAR						SKOPUŠNOST	
OMOČI: APRILIA LUG OPUS SAKO	PREDIRLJIV PISK ALI ŽVIŽG	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA BACALL	AFGANISTANSKA VALUTA	DALJŠI MOŠKI SURNJČI GIORGIO ARMANI	1				SANUČI PESNIK LJUBEZENSKIH PESMI			
DOBRINA, BLAGINJA	11						ŠAHOVSKI LOVEC					10
SKUPINA HITRIH STRELOV				9			BARVA KART JAMA NA POBOČJU, USADINA			5	OBRAZNA ODPRTINA	STANJE, POLOŽAJ, STATUS
PREVRETA TEKOČINA S PRALNIM SREDSTVOM				DUET				VSA DELA KAKEGA AVTORJA (T. PISATELJ UMBERTO)				
AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA (GL. MESTO TEHERAN)				AFRIŠKI VELETOK					3			
PLINČICA OČESA				SVETNIŠTVO								4
MEHURJASTA TVORBA V TELESU				CHRISTINA AGUILERA								
CNILOBA, GNILJAVNA		6				8		SESTAVINA BENCINA				

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	2	6	7	8	9	6	10	3	11	3	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	---	----

SLOVENSKI UTRINKI

Oddaja Slovenski utrinki bo na sporedu TV Slovenija 1 v četrtek, 28. maja, ob 14.25.

Ponovitev magazina bo na TV Slovenija 2 v ponedeljek, 1. junija, ob 18.10.

Kratka vsebina:

- Jezikovni teden za šolarje v Ljubljani
- Kratek sprehod po prestolnici
- Evropski čezmejni projekt GUČIMO
- Otroški dan DSS v števanovskem vrtcu

<https://www.rtv slo.si/tv/oddaja/84>

TV SPORED

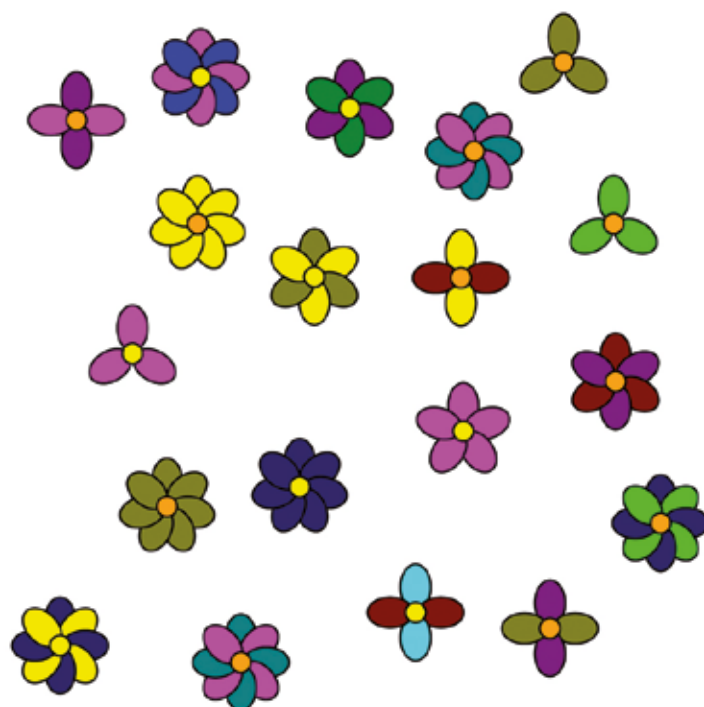
Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan:

<https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

					6			
	1	6		5				8
	3				2		7	1
8	5			3		7		4
4	2		8		7		1	6
1		7		2			8	9
3	7		9				6	
6				4		8	5	
			7					

RAZLIČNE CVETLICE

Le dve rožici sta si popolnoma enaki med seboj!
Poišči ju!

USTVARIMO
SKUPAJ

SLADKO KUHARSKO KNJIGO SAKALOVCEV!

Rok za
oddajo:
31. 7. 2026

Vabimo vse, ki bi želeli prispevati:

- družinske recepte, ki se prenašajo iz generacije v generacijo
- zgodbe, spomine ali tradicije, povezane z jedmi
- skrivnosti kuhinje naših babic in seveda
- sodobne kulinarčne dobrote mladih gospodinj
- ter tudi recepte izseljenih prebivalcev Sakalovcev

Knjiga bo nosila naslov: **Moji sladki Sakalovci in bo izšla v madžarščini, slovenščini/porabščini.**

Pošiljate svoje recepte in zgodbe ter postanite del dediščine Sakalovcev, ki jo bodo lahko naši potomci listali še čez 100 let.

Svoje prispevke lahko oddate pri Noémi Illés prek Messengerja, e-pošte (illes.noncsi.02@gmail.com) ali osebno. Pošiljate recept, zgodbo, portret o sebi in po želji tudi lastno ilustracijo (sliko). (Ilustracija ni obvezna, je pa dobrodošla.)

KOMORNI PEVSKI ZBOR ZAPEL NA KAPELI

Komorni pevski zbor Zveze Slovencev iz Monoštra se je 15. maja udeležil Revije pevskih zborov JSKD Gornja Radgona, ki je potekala na Osnovni šoli Kapela. Na reviji je zapelo pet

skupin, od komornih zasedb do rednih pevskih zborov. Komornemu zboru iz Monoštra je tokrat dirigiral zborovodja Jože Slaviček. Bili smo počaščeni in zelo veseli, da nam je prisluhnil tudi naš dolgoletni zborovodja Tomaž Kuhar. Zbor je zapel dve priredbi: Po jezeru (Serafin Vilhar, Miroslav Vilhar) in priredbo ljudske pesmi Kukavca (Janko Žirovnik).

MS

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem
Izhaja vsak četrtek

Založnik
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy

Naslov založnika in uredništva
H-9970 Monošter/Szentgotthárd, Gardonyijeva ul. 1
T: 0036 94/380 767
E: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk
TOPnet, d. o. o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobotna, Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika Vlade Madžarske, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem
ter Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v
zamejstvu in po svetu.

Letna naročnina za Madžarsko 2.600 HUF,
za Slovenijo 22 EUR, za druge države 52 EUR oz. 52 USD.

Številka bančnega računa:
HU75 11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

MAJHNE ROKE, VELIKA SKRB

Z otroki smo celo šolsko leto obravnavali različne skupine živali – domače, gozdne, morske ter divje živali in žuželke. Vse smo poimenovali, si jih podrobneje ogledali in jih opisali. Prisluhnili smo njihovem oglašanju in si ogledali njihovo gibanje. Obravnavali smo različne pravljice, si ogledali veliko fotografij in videoposnetkov,

prek katerih smo spoznavali mnoge zanimivosti. Na temo živali smo izdelovali različne izdelke, se igrali družabne, namizne in socialne igre, prepevali in plesali ter se veliko gibali in igrali. V naravi smo iskali živali in jih opazovali, če smo imeli priložnost, smo jih tudi pobožali. Še posebno pomembno je, da se tako odrasli kot otroci zavedamo, da so živali živa bitja, ki čutijo in dihaajo tako kot mi. Niso naše igrače, s katerimi se lahko igramo in delamo, kar želimo. Za vsako žival moramo primerno skrbeti.

Še posebej smo se posvetili hišnim ljubljencem (katere živali so lahko hišni ljubljenci, vsak je povedal, katere živali imajo doma,

kako zanje skrbijo, kako ravnajo z njimi ...). Pogovarjali smo se tudi o živalih, ki nimajo doma in so brez primerne oskrbe – brez hrane, vode in toplega doma. Ugotovili smo, da tudi tem lahko nekako pomagamo in za njih zberemo hrano. Tako smo se odločili, da bomo tudi mi pomagali zapuščenim muckam in kužkom.

Obiskala nas je tudi Mirjana iz Društva za zaščito za živali Pomurja, skupaj smo poimenovali domače živali in se pogovorili o skrbi za njih. Presenetila nas je s plišasto mucko, ob kateri nam je pokazala in predstavila pripomočke, ki jih potrebujemo pri oskrbi (posodice za hrano, krtačo za dlako, igračke, povodec za kužka). Povedala je, da živali niso darilo in da moramo za njih odgovorno skrbeti, ter kaj potrebujejo, da so srečne, zadovoljne in zdrave. Predstavila nam je mačji boks ter pokazala govorico psov in razložila, kaj se zgodi, če jih silimo v stik. Pokazala nam je fotografije živali (prej in potem), ki so jih uspeli rešiti. Za nas je pripravila tudi slikovni igro, prek katere so otroci ugibali, kaj je prav in kaj ne pri ravnanju z živalmi. Otroci so pri igri lepo sodelovali. Presenetili smo jo s hrano za mačke in pse, ki smo jo prostovoljno zbrali v vrtcu in tudi mi smo dobili lepo darilo – koledar s fotografijami živali.

Lara Tivold